

SERIØSITETSBESTEMMELSER

1. BRUDD PÅ SKATTE- OG AVGIFTSFORPLIKTELSE

Leverandøren og eventuelle underleverandører skal til enhver tid oppfylle sine forpliktelser til å betale skatter og/eller avgifter. Oppdragsgiver kan til enhver tid foreta kontroll av Leverandørens og eventuelle underleverandørers oppfyllelse av forpliktelser til å betale skatter og/eller avgifter.

Dersom Leverandøren i ikke uvesentlig grad misligholder sine forpliktelser til å betale skatter og/eller avgifter kan Oppdragsgiver, etter at Leverandøren er gitt en frist til å rette, heve kontrakten. Dersom Leverandøren vesentlig misligholder sine forpliktelser til å betale skatter og/eller avgifter kan Oppdragsgiver heve kontrakten uten at Leverandøren er gitt en frist til å rette. Retten til å heve gjelder ikke dersom kravet formelt er bestridt overfor kompetent myndighet og Leverandøren kan sannsynliggjøre overfor Oppdragsgiver at kravet ikke er berettiget.

Dersom Leverandørens underleverandør i ikke uvesentlig grad misligholder sine forpliktelser til å betale skatter og/eller avgifter, kan Oppdragsgiver, etter at underleverandør er gitt en frist til å rette, kreve at Leverandøren snarest mulig skifter ut sin underleverandør for Leverandørens regning og risiko. Retten til å kreve utskifting gjelder ikke dersom kravet er formelt bestridt overfor kompetent myndighet, og Leverandøren kan sannsynliggjøre overfor Oppdragsgiver at kravet mot underleverandør ikke er berettiget. Dersom Leverandøren ikke skifter ut underleverandøren som den er forpliktet til å skifte ut, kan Oppdragsgiver heve avtalen.

2. KRAV TIL LØNNS- OG ARBEIDSVILKÅR / KRAV TIL SIKKERHET, HELSE OG ARBEIDSMILJØ

Lønns og arbeidsvilkår:

Leverandøren er ansvarlig for at egne ansatte, ansatte hos underleverandører (herunder innleide) som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, har lønns- og arbeidsvilkår i henhold til:

- Forskrift om allmenngjort tariffavtale.
- Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter av 8. februar 2008 der denne kommer til anvendelse.

På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal lønns- og arbeidsvilkårene være i henhold til landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje.

Med lønns- og arbeidsvilkår menes bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

Leverandøren plikter på forespørsel å dokumentere lønns- og arbeidsvilkårene for egne arbeidstakere, arbeidstakere hos eventuelle underleverandører (herunder innleide) som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten. Opplysningene skal dokumenteres ved blant annet kopi av arbeidsavtale, lønsslipp, timelister og arbeidsgiverens bankutskrift. Dokumentasjonen skal være på personnivå og det skal fremgå hvem den gjelder.

Dokumentasjonen kan inkludere komplett liste med navn på egne og eventuelle underleverandørers ansatte som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, oversikt over allmenngjorte og/eller landsomfattende tariffavtaler som legges til grunn for den aktuelle bransjen og innsyn i Leverandørens avtalte lønns- og arbeidsvilkår med eventuelle underleverandører.

På forespørsel fra Oppdragsgiver er Leverandør forpliktet til å fylle ut egenrapporteringskjema. Egenrapporteringen skal sendes til Oppdragsgiver innen én måned etter avtalen er signert, med mindre annet er avtalt. Egenrapportering kan kreves flere ganger i løpet av kontraktsperioden.

Oppdragsgiver og eventuell ekstern kontrollør som mottar opplysningene, har taushetsplikt om opplysningene. Taushetsplikten gjelder ikke overfor Arbeidstilsynet, ei heller overfor ansatte eller interne eller eksterne rådgivere som er nødvendige for å få språklig, økonomisk, juridisk eller annen faglig bistand. Taushetsplikten gjelder også for rådgiverne.

Hvis Leverandør eller underleverandør får pålegg fra Arbeidstilsynet som gjelder lønns- og/eller arbeidsvilkår, skal Leverandøren uten opphold informere Oppdragsgiver ved kopi av pålegget.

Hvis Leverandøren eller underleverandøren ikke utbedrer forholdene i pålegget innen Arbeidstilsynets frister, vil dette bli ansett som mislighold av kontrakten.

Ved brudd på kravene til lønns- og arbeidsvilkår skal leverandøren rette forholdet innen den frist Oppdragsgiver fastsetter. Der Leverandøren selv oppdager slikt brudd gjennom internkontroll eller egen oppfølging av underleverandører, skal Leverandøren uten opphold opplyse Oppdragsgiver om forholdene og utbedre forholdene innen frist fastsatt av Oppdragsgiver.

Oppdragsgiver har rett til å holde tilbake et beløp tilsvarende ca. to ganger innsparingen for Leverandøren. Tilbakeholdsretten opphører så snart retting etter foregående ledd er dokumentert.

Vesentlig mislighold av lønns- og arbeidsvilkår hos Leverandøren kan påberopes av Oppdragsgiver som grunnlag for heving, selv om Leverandøren retter forholdene. Dersom bruddet har skjedd i underleverandørleddet (herunder bemanningsselskaper), kan Oppdragsgiver kreve at Leverandøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for Oppdragsgiver.

Oppdragsgiver, samt eksterne kontrollører engasjert av oppdragsgiver, har rett til å foreta annonserte og uannonserte stedlige kontroller hos leverandøren, eventuelle underleverandører og ved lokasjonen hvor tjenesten utføres. En stedlig kontroll vil kunne inkludere innsyn i lønns- og personalsystemer

Sikkerhet, helse og arbeidsvilkår (SHA)

Leverandøren skal ved utførelsen av kontraktarbeidet følge den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljø- og internkontrollovgivning.

For bygge- og anleggsarbeider skal relevante deler av Oppdragsgivers SHA-plan innarbeides og følges opp gjennom Leverandørens internkontroll. Innarbeidingen skal skje slik at SHA- planens bestemmelser kan identifiseres. Alle som medvirker til oppfyllelsen av denne kontrakten skal bære synlig og gyldig HMS-kort, utstedt av Arbeidstilsynet.

Leverandøren skal sørge for at arbeiderne kan kommunisere på en slik måte at mangelfull kommunikasjon ikke utgjør en sikkerhetsrisiko.

Med mindre annet er avtalt, skal alle Leverandørens nøkkelpersoner i prosjektet forstå og kunne gjøre seg godt forstått på norsk.

Minst én av det utførende personell på ethvert arbeidslag skal kunne forstå og gjøre seg forstått på norsk eller engelsk. Vedkommende skal i tillegg forstå og gjøre seg forstått på et språk alle de andre på arbeidslaget forstår og kan gjøre seg forstått på.

Ved alvorlige brudd på bestemmelsen har Oppdragsgiver rett til å stanse arbeidene for Leverandørens regning og risiko i den utstrekning Oppdragsgiver anser det nødvendig på grunn av fare for liv og helse. Leverandørens forsinkelse som følge av stansing gir Oppdragsgiver rett på dagmulkt etter kontraktens bestemmelser om forsinket levering.

For mindre alvorlige brudd, der det ikke er fare for liv og helse og stansing ikke anses nødvendig, kan Oppdragsgiver legge et gebyr på kr 1 500 per hverdag til forholdet er rettet.

Ved vesentlig mislighold kan Oppdragsgiver heve avtalen, selv om Leverandøren retter forholdene.

Ved vesentlig brudd på bestemmelsen hos underleverandør, kan Oppdragsgiver kreve at Leverandøren skifter ut underleverandør. Utsiftingen skal skje uten kostnad for

Oppdragsgiver. Oppdragsgiver kan heve avtalen med Leverandøren dersom underleverandør som har begått det

aktuelle bruddet ikke blir skiftet ut innen en frist satt av Oppdragsgiver.

Alle avtaler Leverandøren inngår om utførelse av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende krav.

3.KRAV OM BETALING TIL BANK

Lønn, oppgjør og annen godtgjørelse til egne ansatte, ansatte hos underleverandører, innleide og selvstendige oppdragstakere skal utbetales til den enkeltes konto i bank.

4.KRAV OM BETALING MED ELEKTRONISK BETALINGSMIDDEL/FORBUD MOT KONTANT BETALING

All betaling Leverandøren foretar i forbindelse med utførelsen av kontraktsarbeid for Oppdragsgiver skal betales med elektronisk betalingsmiddel. Alvorlige brudd på denne bestemmelsen gir Oppdragsgiver rett til prisavslag tilsvarende betalingen.

5. GODKJENNING AV OG BEGRENSING I ANTALL LEDD UNDERLEVERANDØRER

Leverandøren kan ikke ha flere enn ett ledd underleverandør i kjede under seg. Innleie av personell regnes som ett ledd. Oppdragsgiver kan godta flere ledd dersom det på grunn av uforutsette eller spesielle omstendigheter gjør det nødvendig for å få gjennomført kontraktsarbeidene. Leverandørens bruk av underleverandører, herunder innleid arbeidskraft, skal skriftlig forhåndsgodkjennes av oppdragsgiver. Oppdragsgiver kan bare nekte bruk der han har saklig grunn. Det samme gjelder for utskifting av underleverandører i kontraktsperioden. Oppdragsgivers godkjenning endrer ikke leverandørens forpliktelser overfor Oppdragsgiver.

Alle underleverandører, herunder bemanningsforetak, skal skriftlig forhåndsgodkjennes av Oppdragsgiver før underleverandøren kan starte arbeidet. Oppdragsgiver skal vurdere forespørselen om godkjenning innen rimelig tid, og kan bare nekte godkjenning dersom det foreligger saklig grunn.

Ved brudd på denne bestemmelsen har Oppdragsgiver rett til å legge et forholdsmessig gebyr og/eller forholdsmessig avkorte vederlaget. Ved vesentlig mislighold kan Oppdragsgiver med rimelig varsel, stanse arbeidene for Leverandørens regning og risiko, eller heve kontrakten.

Ved inngåelse av kontrakter med underleverandør skal Leverandøren innhente skatteattest. Fra underleverandører med forretningsadresse i andre EØS-land enn Norge, skal det innhentes tilsvarende attest. Leverandøren skal på forespørsel fra Oppdragsgiver fremlegge skatteattesten.

Leverandøren skal til enhver tid kunne dokumentere at underleverandører oppfyller kontraktens bestemmelser, herunder at de har oppfylt sine forpliktelser overfor skattemyndighetene. Ovennevnte attester for skatt- og merverdiavgift skal til enhver tid finnes på byggeplassen. Attestene skal ikke være eldre enn seks måneder gamle. Dersom attesten ikke fremlegges eller viser restanser som ikke er ubetydelige, kan Oppdragsgiver kreve at underleverandøren skiftes ut for Leverandørens regning og risiko dersom forholdet ikke rettes innen en rimelig frist, gitt ved skriftlig varsel. Vesentlig mislighold av denne bestemmelsen, som etter skriftlig varsel fra Oppdragsgiver ikke blir rettet innen en rimelig frist, gir oppdragsgiver rett til å heve kontrakten eller til å kreve prisavslag på inntil 1 prosent av det samlede vederlaget for kontraktsarbeidet. Alle avtaler Leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

6. BRUDD PÅ KONKURRANSELOVGIVNINGEN

Dersom det er klar sannsynlighetsovervekt for at Leverandøren har brutt konkurranseloven §§ 10 eller 11 eller tilsvarende bestemmelser, kan Oppdragsgiver heve kontrakten dersom dette er forholdsmessig.

Dersom det er klar sannsynlighetsovervekt for at Leverandørens underleverandør har brutt konkurranselovens §§ 10 eller 11 eller tilsvarende bestemmelser, kan Oppdragsgiver kreve at Leverandøren snarest mulig skifter ut sin underleverandør, for Leverandørens regning og 9 Sist endret 7.6.2017 risiko. Retten til å kreve utskifting gjelder ikke dersom kravet er formelt bestridt overfor kompetent myndighet og Leverandøren kan sannsynliggjøre overfor Oppdragsgiver at kravet mot underleverandøren ikke er berettiget.

Dersom Leverandøren ikke skifter ut underleverandøren som den er forpliktet til å skifte ut, kan Oppdragsgiver heve avtalen. Før heving etter første ledd og før krav om utskifting av underleverandør i annet ledd, skal Oppdragsgiver vurdere den tid som er gått siden bruddet på konkurranseloven §§ 10 eller 11 ble begått, hvilke selfcleaning-tiltak som er iverksatt fra Leverandørens eller underleverandørens side og eventuelt andre momenter som kan ha betydning for vurderingen av om hevingen eller utskiftningen er forholdsmessig.

Dersom bruddet på konkurranselovgivningen direkte har rammet eller berørt Oppdragsgiver, vil heving alltid anses å være forholdsmessig. Alle avtaler Leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

7. INNRAPPORTERING AV UTENLANDSKE ARBEIDERE

Oppdrag gitt til utenlandsk leverandør eller underleverandør, og alle arbeidere på slikt oppdrag, skal rapporteres til Sentralskattekontoret for utenlandssaker i henhold til lov om skatteforvaltning § 7-6. Leverandøren er ansvarlig for at slik rapportering skjer i hele kontraktskjeden. Leverandøren skal på forespørsel dokumentere at rapporteringsplikten er oppfylt ved kopi av innmeldingsskjema eller kvittering fra Altinn.

Eventuelt ansvar for skatter eller avgifter, gebyrer eller tvangsmulkt ilagt Oppdragsgiver som følge av at leverandøren ikke har overholdt sine forpliktelser etter dette punktet, er leverandørens ansvar og skal betales av ham. Alle avtaler Leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

8. KONTRAKTSVILKÅR FOR IVARETAKELSE AV GRUNNLEGGENDE MENNESKERETTIGHETER I LEVERANDØRKJEDEN

Leverandøren skal under hele kontraktsperioden overholde punkt i)-iv) nedenfor. Kontraktsvilkårene bygger på FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter med aktsomhetsvurderinger som metode. Aktsomhetsvurderinger er en internasjonal anerkjent metode for å kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan virksomheter håndterer eventuell negativ påvirkning på arbeidstaker- og menneskerettigheter i egen virksomhet og i leverandørkjeden.

i. Overholdelse av internasjonale konvensjoner og arbeidsmiljølovgivningen i produksjonsland Leveransene som leveres i denne kontrakt skal være fremstilt under forhold som er i overenstemmelse med kravene angitt nedenfor. Kravene gjelder i Leverandørens egen virksomhet og i leverandørkjeden. Kravene omfatter:

- a. ILOs kjernekonvensjoner om tvangsarbeid, barnearbeid, diskriminering, fagforeningsrettigheter og retten til kollektive forhandlinger: nr. 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138 og 182. Der hvor konvensjon 87 og 98 er begrenset ved nasjonal lov skal arbeidsgiveren legge til rette for, og ikke hindre alternative mekanismer for fri og uavhengig organisering og forhandling.
- b. FNs barnekonvensjon, artikkel 32.
- c. Arbeidsmiljølovgivningen i produksjonsland. Av særlige relevante forhold fremheves 1) lønns- og arbeidstidsbestemmelser, 2) helse, miljø og sikkerhet, 3) regulære ansettelsesforhold, inklusive arbeidskontrakter, samt 4) lovfestede forsikringer og sosiale ordninger.

Der hvor internasjonale konvensjoner og nasjonal lovgivning omhandler samme tema, skal den høyeste standarden alltid gjelde.

ii. Policies og rutiner for aktsomhetsvurderinger For å oppfylle kravene i punkt i), samt for å forebygge og

håndtere eventuelle avvik fra kravene, skal Leverandøren ved kontraktsstart, eller senest innen 6 måneder etter kontraktsstart, ha:

- d. En eller flere offentlig tilgjengelige policies, vedtatt av styret. Innholdet skal som minimum omfatte en forpliktelse om å etterleve kravene i punkt i), i egen virksomhet og i leverandørkjeden. En eller flere ansatte på ledelsesnivå skal ha ansvar for etterlevelse.
- e. Rutiner for formidling og regelmessig oppfølging av slik policy i egen virksomhet og i leverandørkjeden.
- f. Rutiner for å utføre regelmessige risikoanalyser i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Det innebærer å identifisere og prioritere risiko for brudd på kravene i punkt 1. Rutinen(e) skal også beskrive hvilke tiltak Leverandøren vil iverksette for å forebygge, stanse og/eller redusere konsekvensene av brudd på kravene. I tråd med metoden for aktsomhetsvurderinger skal alvorligst risiko, uavhengig av hvor i leverandørkjeden risikoen er, prioriteres først.

iii. Kontraktsoppfølging

- Leverandøren skal sikre at kravene i punkt i) og ii) etterleves i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Oppdragsgiver kan kreve at etterlevelse dokumenteres ved en eller flere av følgende tiltak:
- a. Dokumentere vedtatte policies og rutiner, jf. punkt ii).
 - b. Gi en oversikt over produksjonsenheter i leverandørkjeden for utvalgte risikoprodukter, og/eller -komponenter og/eller -råvare, bestemt av Oppdragsgiver.
 - c. Besvare egenrapportering senest seks uker etter utsendelse fra Oppdragsgiver, med mindre Oppdragsgiver har satt en annen frist.
 - d. Dokumentere gjennomført risikoanalyse, og rapportere om oppfølging og håndtering av funnene.
 - e. Delta i oppfølgingssamtale(r) med Oppdragsgiver, og eventuelt andre relevante interessenter.
 - f. Fremviser rapport(er) relevant for kravene i punkt i). Rapport(ene) skal komme fra uavhengig part.
 - g. Kontroll og revisjon av kravene i punkt i) og ii) på Leverandørens hovedkontor.
 - h. Kontroll og revisjon av kravene i punkt i) og ii) i leverandørkjeden. Kontroller og revisjoner skal etterstrebes gjennomført i samarbeid mellom Leverandøren og Oppdragsgiver.

Dersom Leverandøren blir klar over forhold i strid med punkt i) og ii) i leverandørkjeden, skal Leverandøren rapportere dette til Oppdragsgiver uten ugrunnet opphold.

iv. Sanksjoner

Ved brudd på punkt i-iii, eller om det foreligger mangler i dokumentasjonen, gjelder sanksjonsbestemmelser i hovedkontrakten med følgende tillegg og presiseringer. Oppdragsgiver kan:

- a. Kreve retting: Leverandøren skal fremlegge en tiltaksplan for når og hvordan bruddene skal rettes.

Tiltakene skal være rimelige sett i forhold til bruddenes art og omfang. Tiltaksplanen skal fremlegges innen fire uker. Ved vesentlige brudd kan Oppdragsgiver sette en kortere frist. Oppdragsgiver skal godkjenne tiltaksplanen, og dokumentasjon av rettelser.

- b. Iverksette midlertidig stans i hele eller deler av leveransen når:
 - Leverandøren ikke oppfyller kravet om å fremlegge tiltaksplan.
 - Tiltaksplanen ikke blir overholdt.
 - Under stans vil ikke erstatningskjøp som foretas hos annen leverandør anses som kontraktsbrudd.
- c. Kreve at Leverandøren bytter underleverandør: Ved vesentlige kontraktsbrudd, gjentakende alvorlige brudd eller hvis tiltaksplanen ikke blir overholdt. Dette skal skje uten kostnad for Oppdragsgiver.
- d. Heve kontrakten: Ved vesentlige kontraktsbrudd, gjentakende alvorlige brudd eller hvis tiltaksplanen ikke blir overholdt.

9. REVISJON

Oppdragsgiver, eller tredjepart engasjert av Oppdragsgiver, kan for å undersøke om kontraktens krav blir oppfylt, gjennomføre revisjon av Leverandøren og eventuelle underleverandører i perioden fra kontraktsinngåelse til seks måneder etter at slutfaktura er betalt. Leverandøren skal vederlagsfritt stille nødvendige ressurser og dokumentasjon til disposisjon for Oppdragsgivers kontroll. Medvirknings- og dokumentasjonsplikten omfatter også underleverandører.

10. TILSVARENDE BESTEMMELSER I UNDERLEVERANDØRAVTALER

Alle avtaler Leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser som i dette dokumentet og skal bidra til etterlevelse av kravene hos underleverandørene.

11. MISLIGHOLD AV KONTRAKTSFORPLIKTELSE - KONSEKVENSER FOR SENERE KONKURRANSER

Brudd på Leverandørens plikter i denne kontrakten vil bli nedtegnet og kan få betydning i senere konkurranser, i overensstemmelse med regelverket for offentlige anskaffelser.